

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felölős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptáriéknak: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., Egy negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

900 év.

Császka György, Kalocsa nagy érseke a tegnapielőtti napot: Péter és Pál napját tűzte ki pásztor levelében a bácskai kereszténység 900 éves jubileumának népnünneplésére. Mi zomboriak is tegnap ünnepeltük e nagy évfordulót.

Ünnepeltünk. Meghajolt városunk minden polgára a kereszténységben rejlt örök erőt, társadalmi és állami fenntartó erő előtt . . .

Elvonult lelki szemek előtt a keresztény Magyarország kilencszázados nagy muljának lenséges színműve.

A bölcsője felett ott virraszt a honalapító Árpád szent unokája: István király, ki országunkat Európa mű-

velt nemzetei közzé bekebelezte és megvetelte a magyar alkotmány örök alapjait.

Valahányszor nagy korszak tűnik elő az időkben, ahányszor nagy királyaink hirt, dicsőséget szereztek Magyarországnak: mindig a kereszténység az az erkölcsi erő, a melyből a vitézség, a lovagiasság és a tiszta erkölcsök üdítő forrása fakadt.

A szent keresztrel indulnak utnak a magyar állam megszilárdulása, nemzeti műveltségünk és a magyar név dicsősége.

A népvándorlás nagy tömegei elenyésztek a népek tragédiáiban, de a magyar kikerülte a halált, az enyészetet. Véres katasztrófák között nemcsak államot alkotott, de szabadságát a török, a német, a muszka, a mongol, az osztrák daczára is fenntartotta.

Haladunk, fejlődünk. A magyar czimer keresztje épségben lündöklök a legalkotmányosabb király fején.

Áldd meg Isten a magyart! Nyujts feléje védő kart! Isten áldd meg a királyt, hogy lássa hű népét boldogságban. Isten áldd meg a keresztény humanizmus, műveltség és szeretet áldozásaival Bács-Bodrogh várme-

gye fővárosát: Zombort. Legyen lakóinak szíve keresztény. Legyenek lakói, ha nem is keresztények, de igazak és magyarok!

Kapisztrán.

Hirek.

* **Julius hó 1-én a hírlapokban közzeendő hirdetések után többé nem kell hirdetési bélyeget fizetni. Ez a czimmel ellátott hirdetéseknekéig eddig számonként 30 krajczárt tett ki. Ez a nagy bélyegdij volt az oka annak, hogy a magyar közönségnél a hirdetés eddig nem vált szokássá. Más országokban, a ki nek valamire szüksége van, a ki valamit eladni vagy venni akar, valamit keres, az pár szóval az újsághoz fordul és megkapja helyben a különböző ajánlatokat és válogathat bennük.**

A n. é. közönségnek érdekeit kívánván szolgálni, felhívjuk ezekre a dolgokra becses figyelmét.

Együttal felkérjük a n. é. közönséget, hogy sziveskedjenek hirdetéseikkel a Zombor és Vidékét minél sürűbben felkeresni. A „Zombor és Vidéke”

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJA

Csupor Gyula emlékezéséde.

Tudjuk, hogy Mezey Károlynak szobrot emelt Palánka közönsége. A leleplezésnek kiemelkedő mozzanata Csupor Gyula emlékezéséde volt, amelyet főrészeiben a következőkben közlünk:

Tisztelt ünneplő közönség!

Midőn a búcsózás keserű pillanatában, e lecsüggő lombok alatt, utolszor mondotunk „Isten hozzád!” egymásnak: örvénylő lelkemben legelősző merült fel az a gyászos sejtetem, hogy mi, az életben, többé sohasem találkozunk.

A fölöttünk zizező falevelek is azt susogták, hogy a mikor én még egyszer viszszerülök ide, az ősz Duna partjára: ő már ott fog nyugodni drága hitvesének omló porai mellett — kűnn a felétben . . .

Halottak estéje volt éppen s lenn a szőke Tiszánál én is ott bolyongtam az emlékezet sápadt fényével megvilágított sírdombok körül, midőn jött a megrendítő hír, hogy régi barátom — Mezey Károly — váratlanul elköltözött ebből a síralom völgyéből . . .

Mezey Károlynak áldott emlékezete, nemzedékről nemzedékre megőrizve, soha sem fog kitorlódni a hálados szívekből s kis városát rajongásig szerelt lelke itt fog lebegni falai között míg csak kő kővön marad!

Érzitek-e, hogy az ő rebbenő szelleme suttog most is e diszkertnek lankadtan őszszelboruló ágai között? s az ő dalai zengnek a hűs árnyak alatt rejtőző madarak ajkain? . . . Értitek-e, hogy az ő szívrazó hangja szól a hullámokon libegő gőzkompzúgásában, a határainkon végig robozó gőz-

gép dühörgésében, a tűzoltók kürtjének riadalmas szavában? . . .

Mezey Károly sikerdús életének java részét a mi boldogulásunknak szentelte: éppen azért megbecsülhetlen emléke is a mi féltékenyen őrzött kincsünk marad s meg fogja becsülni még az utókor is.

Oh, nagyon jól tudjuk mi azt, hogy az ősz Duna e kies völgyének legérdemesebb fia nem áll sugárkoronázottan a dicsőség hídeg magaslatán. Tüntető diadalmusok, idegrázó harsonák nem hóbortalgják siri álmait s büszkén lepedező zászlókra nincs aranybetűkkel rábimezve a neve. Érezbeöntött képmása előtt nem szolgál tömjenezők nem öpmisszodított részvetlen tömeg hajtogatja fejét. A mai ünnepség egy csöndes, kis város mélyen érző közönségének őszinte megnyilatkozása s hálás népek visszafejtátlatlan érzelmi kitörése . . .

— Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik —

fekete, fehér és színes 46 krtól 14 frt 65 krig méteron kint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenki nek postabek és vámmentesen, házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek.

HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben.

Gs. és kir. udvari szállító.

Henneberg-selyem

egyike lévén a legerjedtebb megyei lapoknak, minden egyes száma számos kézen fordul meg s így közléseikről azonnal az egész Bácskában sőt az egész Alföldön és a fővárosban is tudomást vesz a nagyközönség.

Zombor, 1900. június hó 30.

**Tisztelettel
a „ZOMBOR ÉS VIDEKE”
kiadóhivatala.**

*** A király születése napját** ezen évben szokatlan fényvel fogják megünnepelni ország-szerte, mert augusztus 18-án 70 éves lesz királyunk. Miként értesülünk, Zombor polgársága is fényesen fogja ezen napot megünnepelni, föl fogják lobogózni házaikat és a születésnap előestéjén ki fognak gyűlni a házakban is az örömtűzek.

*** Katonai emlékünnepe.** A porozók fölött 1866. évi, június hó 27-én, Trautenau mellett kivívott győzelem emlékünnepe a zombori közös hadsereg, a polgárság legelőkelőbb részvételével esztendőnkön ülte meg fényesen. Az ünnepségnek pompás idő kedvezett. Reggel 9 órakor tábori mise volt a Szent-Háromság-téren. A tér közepén sátor volt felállítva. A mise alatt északi katonai zenekar játszott. A teret örüsi közönség töltötte meg. A megyei tisztikar élén Karácsony Gyula alispán, a városi tisztikar élén Hauke Imre polgármester jelent meg. Ott láttuk még a kir. törvénytsek elnökét Goszdu Elekét, Dömötör Pál kir. ítélőtáblai bírót, Györfly Géza, kir. tanácsost, Gräff Nikáz, tanfelügyelőt, Círusz Ferencz, kir. tanácsost, Fehér Gyula apát-plébánost stb. stb. Néhány percczel 8 óra előtt vonult fel a katonaság az északi katonai zenekar indulója mellett a térre. A katonaság arczal szemben az oltársáttalról elhelyezkedvén, Nikl Vilmos cs. és kir. alezredez az arcvonal elé lovagolt és a katonasághoz lelkes beszédet intézett. Elmondta a trautenau-i ütközet lefolyását, a melyben az ezred, bár nagy áldozatok árán, fényes győzelmet vívott ki. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elesett hős bajtársakról, a kiknek a sírjára az ezred tisztikara márványoszlopot állított. Lelekes szavakkal hívta fel a katonákat a király iránti hűségre, a haza szeretetére és azon reményének adott kifejezést, hogy ha újra eljönne az idő és a legfőbb hadur csatára hívná őket a haza és trón védelmére, ak-

kor méltók lesznek a trautenau-i dicső nap hőseire. Az alezredez beszédét segédtsíjára szép magyar előadással tolmácsolta. Mise után a katonaság elvonult. Dűben a kaszárnyabeli tisztai étkezőben az ezred tisztikára fényes ebédet adott. A bajai-utikaszárnya homlokzatáról és tetejéről számos nemzeti színdíj lobogtatott a szél. Az ebéd után az ezred tisztikára a tartalékos és nyugdíjas tisztok voltak jelen. Délután a kaszárnya előtti térségen, a katonák különféle tréfás katonai játékokkal mulattatták a nagyszámúban megjelent közönséget. Élénk, mozgalmas kép tárult a néző közönség elé. Örüsi népség gyűlt ott össze. A szépen sikerült ünnepélyt sétányverseny zárta be, a melyet az északi katonai zenekar a parkban rendezett. A park is egészen megtelelt közönséggel és a késő éjjeli órákig népes volt. A park utai fályakkal voltak megvilágítva, a kioszk előtti tér pedig villanyos fényárván szótt. A fákon pompás lámpások csüngtek. Volt tüzijáték, a melyet a helybeli katonai puszkaműves Lambert rendezett, katonai játékok: egyszóval minden, a mi a közönség gyönyörködtetésére szolgálhatott. Az egész ünnepség rendezésén megfiglázott a város egész társadalmában közkedveltségű és népszerű Nickl alezredez tapintatos keze. Igen jól esik konstataálnunk azon előzékenységet, melyet Nickl alezredez a polgársággal szemben minden alkalommal tanúsít és a mely alkalmas arra, hogy a polgárság és katonaság közötti kölcsönös becslést erősítse; különösen jól esett látnunk, hogy a magyar zászló, hazánk ezen imádott jelvénye az ünnepi díszítések során az őt megillető előkelő helyet mindenütt megkapta.

*** Személyi hír.** Vojnich István báró, Bács-megye főispánja a múlt héten Karlsbadba utazott; július 15-én érkezik onnét vissza.

*** Sport-Egylet új alapító tagja.** Dr. Alföldy Géza, zombori nagybírók 100 koronával a zombori Sport-Egylet alapító tagjai közé lépett.

*** Jogügyi bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város jogügyi bizottsága tegnapi délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor ülést tartott.

*** Közigazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hó 5-én délután 3 órakor ülést tart.

*** A helybeli magyar nőegylet,** úgy látszik, csakugyan megmozdult. Lega-

lább az az általános érdeklődés, melyet közönségünk e forró, meleg időben is a nőegylet júl. 7-iki rózsaunnepéje iránt tanúsít, a mellett bizonyít. Kivánatos is volna már, hogy ennek az igazán humanus együletnek is sikerüljön valami. Meghívókat, mint értesülünk, csak a hivatalos testületek kaptak. Jótékonyezélű, nyilvános mulatságra mindenki hivatalos. Helyesen teszi a nőegylet, hogy az egybegyűlendő pénzt nem díszes meghívóra köti, hanem a város szegényeinek számlájára. Szép asszonyok és leányok buzdígnak a mulatság érdekében. Különösen kedélyessé, fészteleme akarják tenni. Erre való az is, hogy a hölgyeket külön felekezik miszerint egyszerű ruhákban sziveskedjenek megjelenni. Nagyon helyes álláspont ez. A városunkban már nagyon is túltengő luxus már nagyon is leszorította a társas érintkezést régi kedvességét. Már e miatt is meleg pártolást érdemelne ez a mulatság. No de a jelkévi itélve, ez meg is lesz és reméljük, hogy ez a rendezőség aradását siker fogja koronázni. Csak jó idő is legyen hozzá.

*** A gőzgépezőket és káznífutókat vizsgáló zombori bizottság** i. évi június hó 8-án fogja legközelebről vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Alegyenéz) — A vizsgálatra jelentkezőknek igazolniuk kell: 1. hogy a 18. életévét betöltötték, (újabb egyének keresztlevellel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életűek, (a 2. és 3. alattiak azonogy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy lütfölt kazán, illetőleg dolgozó gőzgép mellett, gépezés felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló magabizonyítvány az előjárásig által is megerősítendő.) — Együttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépezésjelöltöktől az állam hivatalos nyelvén oly mérvben való ismertetés kívánatik meg, hogy a kiadott káznügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A káznífutójelöltöktől csak az állam nyelvén megértése s a számok olvasása kívánatik meg.

*** Kegyeri bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyeri bizottsága 1900. évi július hó 1-én

Mert: tagadhatatlan az, hogy a mióta távoli országok kirajzolt nepei megtelepültek e lankás partokon s új hazára létek Szent István koronájának oltalma alatt: egy egész századon keresztül, a megdicsőült nézzenélőbb jóakarójuk s igazabb barátjuk nem volt s talán hosszú századokban keresztül ezután sem lesz.

A merre tekintünk, mindenütt az ő alkotó kezének nyomai látszanak: a bokrok nyíló virágain, a sudaras fák karesű törzssein, a középületek tisztaság homlokzatán... Az ő elismert érdemei vannak hevíra az együletek, társulatok s közintézmények feltételein örvölő évkönyveiben... Ő értelemadkozna a ma is, a szegények-, özvegyek, árva- s nyomorultak remegő ajkai; őt dicsőítik, néma meghatótsággal a tehetetlen aggok s vidám riongással a gyermekek egyaránt...

Mezey Károly emlékezete mint a völgyben égő tűz ép oly tiszta fényt áraszt, mint az, mely a hegytetőn lobog.

De: beszéljenek helyettem mindazon áldásos tettei, a melyeket ez alkalommal rö-

viden feljuttani kegyelemből kifolyó szent kötelességem:

Ma, a gyalogközlekedés megkönyvítésére az utcákat járdákkal látta el, holnap már hatalmas befolyásával, szívós kitarásával két országot kötött össze s világra szóló közlekedési útát nyitott a palánka-illoki gőzkompgalkotásával. Egyik napon szegény gyermek felruházására asztaltársaságot toborzott, másikon már takarékpénztárak, előlegezési együletek szervezése s felállítására szentelve izzó lelkeknek összes tevékenységét...

A lakosság vagyombiztonsága érdekében megalakította a huzamosabb idők óta üdvösen működő tűzoltó-egyletet, melyet hivatás-szerűleg annyira kifejlesztett, s oly magas színvonalra emelt, hogy folyton a helyi társadalom egyik jelentékeny tényezőjeként szerepelt.

A kisdud-óvoda kétségtelenül az ő gyöngéd lelkületének köszönheti léteét s hogy a részéről kezdeményezett polgári iskola mind e mai napig jámbor óhaját maradt, az nem az ő lanyhaságának, hanem ez illetékes tényezők érthetlen közönyének tulajdonítható,

A társulás — s ebből kifolyó művelődés, egyetértés, s barátság fejlesztésére létesítette az Iparos egyület, a jelenleg polgári-casino néven fennálló, lelkes olvasókört is. Megbecsülhetlen munkatársa volt azoknak, a kik a mai ünnepség pompás színterét megszerezték, a régi casinó hatalma s épületét telemetelt s gondoskodtak arról, hogy tagjai pazar be rendezés helyiségeiben ép úgy, mint a diszkrét szemvidőlő növénye s virágaiban gyönyörködhessenek...

Hogy polgártársainak üdve s javára mily magas látkörű s merész vállalatokba bocsátkozott: azt leginkább igazolja az ő rendkívüli akaraterővel megteremtett, 1887. év palánkai kiállítás. A mire mások még csak gondolni sem merészleltek; azt ő megfizette munkával s tetemes anyagi áldozattal, következetesen keresztül vitte, és pedig csupán csak azért, hogy Palánkát a régi homályból kiemelje, a tepsedő mezőgazdaságot fölevenítse, a pangásnak induló kereskedelem s iparnak lendületet szerezzen s az akadozó közforgalmat a kátyúból kizökentesse.

délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgejsorozat: 1. A zombori róm. kath. templompénztár kezelőségének előterjesztése az 1899. évi számadások megvizsgálása iránt. 2. Fernbach Péter zombori földbirtokosnak földesere iránti kérvénye. 3. Főtisztelendő apát plébános előterjesztése néhai özvegy Koczik Pálné 320 koronáról, özvegy Pekovits Györgyné 167 korura 20 fillérről és özvegy Hadzsits Boros Klára 481 korona 20 fillérről szóló misealapító-levelek elfogadása és felterjesztése iránt. 4. A kalocsai főtisztelendő egyházmegyei hatóságának leirata az árvaszerű biztosítás végett lekötendő ingatlanok értékeinek ezental a kölcsönök adása alkalmával azoknak forgalmi értékeinek tekintetbe vehetése tárgyában. 5. Zombor város tanácsának folyó évi 5359. számú végzése, melylyel átteszi behajthatlannak bizonyult hátralékos párbérekről felvett nemleges zálogalás jegyzőkönyveket. 6. Bács-Bodrogh-megye m. kir. tanfelügyelőségének értesítése az 1899. évi iskolai alap számadási kivonat jóváhagyása tárgyában. 7. Főtisztelendő apát plébános előterjesztése az új templom előtti kőkereszt alapos helyreállítását folytán felmerült 84 korona kiutalványozása iránt. 8. Zombori róm. kath. iskolaszék jegyzőkönyvi kivonata az 1899/1900. tanévi zárviszág megtartása tárgyában. 9. Maximovits Miklós zombori lakos kérvénye a róm. kath. és gör. kel. egyházközségek javára iskolai alap címén előjegyzett 6887 ft 14 krnak a zombori 6202. számú btk-ból ugyanezen tjk. A. IV. 1. sorszám alatt felvett ingatlanra való átvitele iránti nyilatkozat kiadása iránt. 10. Zombor város tanácsának átírata az 1899. évi számadások megvizsgálása tárgyában. 11. Templompénztár kezelőségének jelentése a plébániák lak alatt levő összes bolthelyiségek hasznosbérbeadása tárgyában. 12. Időközt beérkező tárgyak.

*** Városi szükségletek árlejtése.** Vették a következők hirdetményeket: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város 1901. évi 840 köbméternyi tűzifa szükségletének biztosítása céljából a városháza tanácstermében f. évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor szóbeli és írásbeli árlejtés fog tartatni, melyre az érdeklődők ezenel megívatnak. Árlejtési kívánók tartoznak az általuk igénylendő összeg 10%-át bánatpénzül az árlejtés megkezdése előtt a bizottság elnökénél letenni, illetve

Ámulva látta az országot, hogy az al-Duna mentén letelepedett szorgalmas nép, milyen bámulatos kitartással táplálja, műveli, javítja földjét, mint iparkodik értékesebb tenni terményét s fokról fokra odaérni, hogy iparcziké kiállhassák a haladó világ fenyegető versenyét...

Betelődése volt fényes telteinek az, hogy annyi utánjárás, küzdelem és akadály után végre mégis sikerült neki a palánka-hegyes-feketehegyi helyi érdekű vasutat kiépíttetni kis városát az országos közlekedés hálózatába felvételni s polgárai előtt a viláfgorgalomnak szakadatlanul járt útját megnyitni.

Mindebben pedig az a legjellemzőbb, hogy munkájának bevégezte után nem vágyódott megnyugodni babérain, hanem továbbra is, mint elnök, igazgató, választmányi tag vagy ügyész, annak javára, különféle szerepekben érvényesítette hathatós befolyását.

Híában törekedett a saját enjéit dédelgető érzéklettel szelvenni, minden tettéből kitűnt az emberszeretettel ellátott erénye,

a bánatpénz letételét igazoló pénztári elismervényt bemutatni tartoznak. Megjegyeztetik, hogy a megejtendő árlejtésen ajánlattevő által a különböző fanemekről az árak köbméterenként külön-külön kiteendők. A részletes feltételek a hivatalos órák alatt Latinovits Szaniszló tanácsnoknál megtekinthetők. — Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város 1900/1901. évi 7100 adag (a 5 600/1000 krg.) gypszena szükségletének biztosítása tárgyában f. évi július hó 25-én délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre érdeklődők ezenel megívatnak. Árlejtésük az árverés megkezdése előtt 220 koronát kötelesek bánatpénz fejében a kiküldött bizottság elnökének kezeihez feljézni. Megjegyeztetik, hogy a szénaszükséglet szállítása a gazdasági hivatal által közlendő részletekben teljesítendő.

*** Öngyilkossági kísérlet.** Danj Apollonia prigl.-sztványi illetőségű 14 éves eselőd özv. Athanackovits Katica úrnénél folyó hó 28-án délutáni időben a kútba ugrott. A házbeliek azonnal észre vették a leány eltűntét s keresésére indultak. Egy ízben már követett el öngyilkossági kísérletet. Végre a kútban megtalálták és nagy bajlódás után sikerült őt eszméletlen állapotban a kútból kihúzni. Az esetet azonnal bejelentették a rendőrségnek, ahol azonnal intézkedtek, hogy az eszméletlen a kórházba szállítsák. Azon kérdésre, hogy miért tett öngyilkossági kísérletet, csak hallgatott és nem szólt semmit.

*** Megtébolyodott.** Pakacsky Mihály városi nyugalmazott rendőr a napokban megőrült. A városi kórházba szállították.

*** Az éjj titkai.** A nyár forró sugarai elől, a ki csak teheti, menekül. A tehetősebb osztály egy-egy kies fürdőhelyen keres szórakozást, némelyik itthon marad s minden nélkülözhető idejét a szabadban igyekszik tölteni s így sokszor még késő este is láthatjuk, hogy vannak olyanok, kik a természet fenséges adományát felhasználva részt a tiszta, egészséges levegőre, részint szerelmi kalandokra áhítozva hol egy padon ábrándozva ülnek, hol bokrok s fák között elmerengve sétálgatnak. Egy ilyen ábrándozó, a kellemes éjszakai levegőt élvezve, talán kalandokra vágyó fiatal úrral kellemtelen eset történt. A kérdéses éjjelen a

hold mosolygó arcát az égen uszákló apró felhők közé dugdosta és csak néha-néha kacsingatott a mi fiatal emberünkre. Éjjelt ütött a toronyóra és ő még mindig mély gondolatokba merülve andalog a pázsitos fűvel, míg egyszer csak érzi, hogy, óh jaj, a mélységbe száll. Ijedten még maga körül s látja, hogy egy meszes gödörbe bukott... Kiabándult. Gyorsan kimászik kellemtelen helyzetéből s siet hazafelé. Az éjjeli őr is felébred csendes álmából s rémülve látja, hogy egy félig fehér, félig fekete alak siet haza felé... No de az még sem járja, hogy a meszes gödörök éjjelen át nyitva hagyatnak, erre már a rendőrség egy kis figyelmet fordíthatna, mert ez által szerencsétlenség s törtenhet.

*** Fényes esküvő.** Fényes esküvő volt szerdán d. u. 6 órakor Zomborban. Ekor vezette ugyanis óltárhoz Lánóczor Irénkét, Lánóczor Antal, Bács-Bodrogh vármegye tiszteletbeli főjegyzőjének bájós leányát Geyer Péter cservenkai nagybirtokos. Az egyházi szertartás a szülői ház egyik kápolnává átalakított és délzseli növényekkel pompásan feldíszített termében folyt le. A fiatal párt Schneider Pál ev. ref. lelkész, a menyasszony nagybátyja adta össze. Násznyagok voltak a menyasszony részéről: dr. Schneider Károly kulai ügyvéd, a vőlegény részéről Leibach Antal, cservenkai nagybirtokos. A nyoszolyó leányok és vőfények a következő sorban követték egymást: Leibach Ella ifj. Szemző Gyulával, Geyer Matildka legiti. Szemző Istvánval, Schneider Gizella Geyer Henrikkel. Nyolcz órakor a vendégsereg pompás lakomához tilt. Lakoma után a fiatalag tánczra kerekedett és ropta egész kivilágos kirvidragt.

*** Kerékpár versenypálya.** Az „Ujvidéki Kerékpár Egylet versenypályája végképen elkészült. A felület makadamból készült. A terveket Eustachió János hírnéves bécsi mérnök készítette. Hírszerint augusztus 20-án, Szt.-István napján lesz a megnyitó verseny.

*** Eljegyzés.** Raab Margitkát, Raab Béla, megyei főszámvéző bájós leányát szerdán jegyezte el dr. Buják József, zombori ügyvéd.

*** A zombor-vidéki rabsegélyző-egylet** f. évi július 1-én, ma délelőtt 9 órakor tartja meg a zombori kir. törvényték polgári tanácstermében a rendes évi közgyűlést. Tárgyai: a tisztújítás, az egylet mult évi állapotáról szó-

mely korának haladálta mindig sűrűbben nyilatkozott. —

Páralan vendégszeretele annyira köztudomású volt, hogy barátaitól kezdve a legtekintélyesebb nagy urakig egész bizalommal keresték fel nyilt ajtú házát s élvezték lögszókeres magyar szivességét.

A tehetősebb, szegény ifjakat iskoláztatta, irodájában alkalmazta, a művészi pálya után sóvárgókat minden oldalról segítette. A földhöz ragadt tuvarost kocsival — lóval, r favágót fűrészszel és baltával, sőt még a nyomorult hülyét is kintornával látta el, hogy mindeik megkereshesse mindennapi kenyerét s az áldáshozó munkában találja meg jutalmát... —

E szobor, messze ragyogva, kisugárzó fényével hirdetmi fogja az utókornak is, hogy a jó cselekedetek diadala el nem maradhat, sem itt lenn a földön, sem ott fenn a mennyben... —

A következő szavakat pedig te hozzád intézem, égbe röppent szellem!

Ha majd enyhe, tavaszi éjszakákon érez alakodat életre kelte, lekvánkozol s az éjjeli óráiban meglátogatod örök szeretettel körül-

font Palánkáidnak szunyadozó lakóit, magyarázd meg nekik álmaikban, hogy a teremlő rendelése szerint egy igaz embernek miként kell hivatalát teljesítenie s miként kell Istennek tetszőleg élnie?.. Surranj be hozzájuk és suttozó ajakkal tanítsd őket arra, hogy mindenkinek ezen a világon csak annyi értéke van, a mennyi jót tett szülőiközdő embertársával s mindenki csak akkor gazdag, ha tetemes áldozatokkal járulhat felebarátai szeretet oltárhoz... Kihült szivednek régi lobogását lelkesítsd őket a rendületlen hazafiságra, a szél job és igaznak lámogatására s mindarra, a mi tiszteletet szerzhet még haláluk után is felejthetetlen neveiknek... —

Es most búcsút veszek tőled. — Isten veled, régi, jó barátom? Nemsokára a viszontlátás égi ő ömei között ismét találkozunk. Addig is, hogy még mélyebben bevésem szerető lelkeembe nemes vonásaid s példádnon századok multává is épüljenek Palánkának jövendő maradékai — fennrepkedő szellemed érzébeöntött porhüvelyéről — hulljon le a lepel! —

ló jelentés és a netáni indítványok. Az egyet tagjai ez uton kéretnek fel, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

† **Halálozás.** özv. Földi szül. Glatz Erzsébet e hó 22-én halt el Apatinban; temetése, melyen a község aprajagya volt jelen, e hó 23-án ment végbe.

* **Kitüntetés.** Az „Erzsébet királyné alap“ f. év augusztus hó 25-én teszi le emléktárgyat megdíesült nagyaszonnyuk: Erzsébet királyné koporsójára. O Felsőe a király legmagasabb intézkedése folytán ez alkalommal özv. gróf Teleyk Sándorné és Emich Gusztávné urnők vezetése alatt — tekintettel a bécsi kapucinus templom sírboltjának szük voltára — csak egy harmincz tagból álló küldöttség fog a koporsónál megjelenni. — Bács-Bodrogh vármegyéből e kitüntető listre özv. Mánich Péterné urnó a „Szeretet“ről címzett négyzetlet elnöke lett felkérve.

* **Uj lap.** „Felső-Bácska“ cím alatt Bács-Almásón június 29-én minden pénteken megjelenő lap indult meg. Az első számban „Zászló bontás“ cím alatt Latinovits országgyűlési képviselő a következő képpel jelzi a lap célját és elveit: A lap vezérelve, tisztességes irányához képest, önzetlenül szolgálja a közérdeket. A politikával nem foglalkozunk mivel a lap megörizni kívánja pártatlanságát. A személyeskedés terére nem lépünk, ez csak elkéseredést és zavaros állapotokat teremtené. Hisz amúgy is tág terünk nyílik, a melyen a közérdeket és a közjót ödvösen mozdíthatjuk elő. A lap nemcsak a vagyonos osztályt kívánja szolgálani; hanem a kiszegda és a munkásnép érdekeit is teljes erővel támogatni fogja. Ezért, időnkint népies szellemben írott cikkek számára mindenkinél rendelkezésre áll a „Felső-Bácska“. Erősen bízunk abban, hogy a kifizetőt célzt; szellemi közponot teremteni, el fogjuk érni, szilárd és ernyedetlen munkássággal által; mindenestelen e nem csekély feladat megoldásánál számítunk azok közreműködésére, kik e lap megindítását érdeklődéssel kísérték. A Felső-Bácska lakosságának érdekeire nézve nagy fontossággal bírnak a következő közgazdasági kérdések alapos megvitátása. A gyümölcs-termelés föllendítése; — az állattenyésztés modern színvonalra való emelése; — tejgazdaságok létesítése; — a nagyobb községekben mint a kisgazdaságok felállításá; — a eskőtelepek kérdése. Mindezen felhozott közhasznú intézményekre nagy figyelemmel leszünk; állandó rovatot fogunk nyitni, hogy az érdeklődők mindezen kérdéseket alaposan megvitassák és az igének testté válása lehetővé tétessék.

* **Filharmonikusok alakuló közgyűlése.** Az alakítandó zombori filharmonikusok társulata ma délután 5 órakor a városháza nagytermében alakuló közgyűlést tart. Targysorozat: A előkészítő bizottság által tervezett alapszabályok végleges megalkotása. 2. A társulat tisztikarának, a választmányának és két számvizsgálónak megválasztása. 3. Az esetleg ajánlatba hozandó tiszteleti tagok válsztása. 4. Egyéb indítványok. — Az alapító és pártoló tagok ez uton felkéretnek, hogy az alakuló ülésen megjelenni sziveskedjenek.

* **Eszküvő.** Kleiner Dezső prig.-szentiváni gyógyszerész f. hó 26-án esküvőtt örök hűséget sípei Balázs Vincze m. kir. főerdőmester leányának, Melanie kisasszonynak. Násznapok voltak dr. Legrand Ferencz hódásági ügyvéd és dr. Niedermann Gyula miniszteri tanácsos. A díszes esküvőt nagyszámu közönség nézte végig. Az esküvőt fényes lakoma követte, melyen lelkes tósztokban éltették az ifju párt és

az örömszülőket és a legkedélyesebb hangulatban reggelig volt együtt a díszes s nagyszámu lakodalmas vendég.

* **A bajai kiállítás haszna.**

A bajai kiállítás bezárták. Az eredmény fényesnek mondható. A kiállított butorok legnagyobb része elkelt. A műszöveget, a szönyegkészítőket tulhalmozták megrendelésekkel. Ugyancsak sok megrendelést kaptak a többi iparosok is. Ezzel el is van érve az, ami tulajdonképpen célja volt a kiállításnak. A helyi iparos fel fordult a lakosság figyelmé. A kiállítás tartama alatt s aapi pénztárnál tizenhét-ezerszázhuszsonnyolcz jegy kelt el. Legtöbb látogató volt 17-én (3416), a legkevésbébb 15-én (482). Igen szép az anyagi siker, amennyiben a jegyekért és adománnyokból befolyt összegek nemcsak még körülbelül ötezer korona tiszta haszon maradt. Ezen összeg részben ipari czélokra (a szegényebb iparosok szegélyezésére) szolgál, részben pedig egy föllállítandó ipari-árucarnok tökéjét fogja gyarapítani. A bajai iparkiállítás szép sikere országszerte buzdítólag fog hatni, hogy hasonló szükkebb körre terjedő kiállítások rendezésével tanuljuk meg a helyi ipar megbe-
csülését.

* **Védekezés a lokomotiv ellen.** A kereskedelmi miniszter az ország valamennyi törvényhatóságához leiratot intézett, a melyben részletesen körülírja, hogy a vasuti vágányok mentén milyen távolságban lehet a mezei takarmányokat elhelyezni, úgy, hogy a gőzmozgókot kipattanó szikrái kárt ne tehessenek. A leirat többek között ezeket mondja: A törvényerejü vasutizleti rendtartás 99. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a behordásra készen fekvő mezei termények a pályától lehetőleg távolra viendők. Ennek a határozmánynak végrehajtása körül a magyar kir. államasvasutak vonalait illetőleg az üzletvezetőségek rendszerint kilenczvenöt méterben kivájk megállapítatni azt a távolságot, a melyen belül mezei termények le nem rakhatók, abban az esetben pedig, ha a földterület meg nem felelő nagysága következtében ennek a kikötésnek nem lehet eleget tenni, az illető birtokosok fel szoktak hívatni, hogy terményeiket a hely szinéről lehető legrovidebb idő alatt hordassák el. Részemről a mozdony szikra gyújtó ereje határvonalának szem előtt tartásával keletkezett gyakorlatot fenn tartandónak találom és ehhez képest azt a távolságot, a melyen belül a vasuti vonalak mentén behordásra való mezei termények el nem helyezhetők, kilenczvenöt méterben állapítom meg és egyszersmind elrendelem, hogy azok a termelők, a kiknek birtokán a termény erre a távolságra a terület keskenységénél fogva el nem helyezhető, terményeknek a lehető legrovidebb idő alatt leendő elhordására kötelezessenek.

* **Lapunk könyvnyomdájában egy tanonecz felvétetik.**

(Valódi francia gummy és halhólyag tutatja 8 król 4 ftig, **Engel Mór** uri-divatárúk raktárában Zomborban.

(**Arcc szépség ápolására** legalkalmasabb a szaktekintélyek által minden börtisztatlanság ellen kitünő hatásúnak elismert Királynő-arczereme. Ezen szer zsirtalan s ment minden maró alkotórésztől, feltünő hatása már az első használatnál nyilvánul. Egyedül v e d j e g y g y e l ezára kapható Temesvári József gyógyszerárban Zombor, Jókai-tér. Egy tégely 70 kr. Királynő-hőlgypor 70 kr. Királynő erémszappan 50 kr.

(Lapunk mai számához a Pesti Hirlapnak az apró hirdetésekre vonatkozó tájékoztatója van mellékelve. Ajánljuk azt a t. olvasóink figyelmébe.

A zombori anyakönyvi hivatal kivonata

(1900. évi július 23-ától 29-éig)

Született:

7 fiu, 9 leány, összesen 16.
Halva született 1 leány.

Meghaltak:

Peits Milorad, (10 napos) ránggöresökben.
Pavkov Miklósné szül. Zsizsits Emilia (66 éves) hörglobban.
Bosnyák Katalin, (1 hónapos) ránggöresökben.
Vukadinovits Tamás, halva született leány gyermeke.
Sztevansev Vitályos, (15 napos) vele született gyengességben.

Házasságot kötöttek:

Szalay János István, — Perger Teróziával.
Hancz Jakab, — Makk Máriaival.
Kömlosi István, — Raics Borbáival.
Hardi János, — Parescsich Antóniaival.
Geyer Péter Izidor Adám — Lánckor Iréne Johannaival.

Városi ügyek.

H i r d e t m é n y. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1889. évi szeptember hó 25-én 225/99. szám alatt, ölkötött szabályrendelet 2. § a értelmében, minden kutya 3 hónapos korától kezdve az alábbi kivételekkel-ebadó (dij) alá esik. Ezen díj egy-egy évre: a) kedvtelésből tartott kutyákért n. m. dog Szt. bernati, uj-foulandi, pinés, levrette, majes-2 frt. vagyis 4 korona; b) vadászkutyáért és pedig: vizsla, agár, kopó vagy tascakóért 1 frt. vagyis 2 korona. c) házörző kutyáért 50 kr. vagyis egy korona. Házörző kutyát mindenki csak egyet tarthat, minden következő kutya az a) illetve b) alatti adótelek alá esik. A város külterületén a pásztor kutyáért és lakásokhoz tartozó házörző kutyáért azonban, mindkét esetben egy nyáj után egyet, egy udvar után pedig kettős számítva, adó nem fizettetik, az egy illetve kettőnél nagyobb számban tartott hasonló minőségű kutyák után azonban darabonként 50 kr. vagyis egy korona adó fizetendő. Az ebadó kivételenek alapját az összeírás képezvén, ebből folyólag Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenel felhivatik mindenki, miszerint a birtokában levő ebeket azok számának, minőségének és korának megjelölése mellett 8 napi határidőben vagyis 1900. évi hó július 9-ától kezdve 1900. évi július hó 16-áig bezárólag, a város adóügyi osztálynál jelentse be. A bejelentést köteles mindenki megtetni és azt, lakásának pontos jelzése mellett sajátkezűleg aláírni. Az ide vonatkozó bejelentési úrlappal az érdekeltek hivatalból látatnak el. A megkivántató úrlapok a város adóügyi osztályánál kaphatók. Irni nem tudók a bejelentést élőszóval is megtehetik, mely esetben az úrlapot, az ebtulajdonos bemondása szerint, az illető adótsizt köteles kitölteni. Aki évközben jutt kutyának birtokába, tartozik 8 nap alatt a fentjelzett bejelentést teljesíteni. Aki az összeírás után egy félévben belül szerez kutyát, az egész évi díjat, aki félév teltele után jut kutyának birtokába az évi díj felét tartozik fizetni. A kinek adó alá felvett kutyája évközben elvesz, az, ugyan olyan midőségű kutyát adó fizetés nélkül tarthat, és csak amennyiben az ujonan szerzett kutyára magassabb adó esnék, tartozik a többletetét fizetni, hasonlólag az, a ki oly kutyát szerez vagy bir mely után az adó, az ország bármely más községében már befizettetett, újabb tartózkodási helyen ebadóval meg nem róható. Végül megjegyzetjük, hogy a kezdetben idézett szabályrendelet 21. §-a értelmében minden eltöltök, vagy adóadól elvont kutyá után a pénz büntetés a beszár-

mitás mérvéhez képest egy forinttól 20 frtig vagyis kettő koronától 40 koronáig terjed. Zomborban, 1900. évi június hó 26. Hauke Imre s. k. polgármester.

Ujabb felhívás a z adozók közönseghhez. Ismételve felhivatnak mindazon kik az 1900. évi fegyveradóra vonatkozó bejelentésüket a folyó évi 9984-kig 900 számú hirdetményvel már közzétett határidőben még be nem adták, hogy ezt a bejelentéseket 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben fegyveradójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni. Zombor, 1900. június hó 27-én. Hauke Imre s. k. polgármester.

A szabadkai népnépeletről.

Az özv. bajsai Vojnics Lukácsné urnó védnöksége és Birkás Gyuláné elnöksége alatt álló szabadkai »Fehér Kereszt« fiókja és Hidegh Árpádné, a szabadkai első nőegylet elnöknője által rendezett szabadkai városerdei népnépeletről páriáj ritkító anyagi és erkölcsi sikerrel járt.

Az ünnepély lefolyásáról a következőkben referálhatunk:

Délután két óra tájban kezdődött az ünnepély a városban, a tűzoltó zenekar térzenét adott a főtéren, amelynek végeztével zeneszó mellett nagy tömeg vonult ki a városligetbe. Négy óra körül virágokkal díszített fogatokon a város előkelőségei nagyobb részt hölgyek, kihajtották a népnépeletrre.

A városligetet Pudler Dániel díszítő ékesítette fel zászlókkal és virágokkal, a sátrakban és pavilonokban már a kora délutáni órákban sűrűtek-forgotak a szebbnél-szebb asszonyok és leányok: a »Makhetes« csárdában Béla cigány húzta a magyar nótákat, a czukrászdában a kiszolgáló urhölgyek csábították be a vendégeket, uton-utófélen pedig szivarral, cigarettával és virágokkal kedveskedtek a közönségnek, szóval mindenütt volt valami vonzó. A nép szórakoztatásáról is gondoskodott a rendezőség, sorsjátékot rendezett, a bunyevác leányok és legények a kóltól jártak, a szerencsekerék is szépen működött, a körhintának is sok volt a látogatója, a magyar leányoknak és legényeknek pedig a köröndben húzták a csárdást, a gyermekek szórakoztatására pedig különféle tréfás és komoly versenyeket rendeztek. Már késő este volt, amikor a mulató közönség egy része eltávozott.

Most kezdődött csak az igazi mulatság, az urak és urhölgyek a vacsorához ültek, melynek befejeztével tánc volt kiváradt.

A kiszolgáló urhölgyek névsora a következők:

Csárda. özv. Hidegh Árpádné, özv. Pillich Lajosné, Mukits Aurelné, Geréb Mihályné, Weinberger Cornélia, Czurda Leona, Török Aranka, Piller Ida, Prokesch Mariska, Liptay Erzs, Tesits Melánia, Magyar Margit, Birkás Mariska, Varga Gizella, Moskovics k. a., Jaramazovits Iona, Hidegh Bella, Vermes Emma, Novák k. a., Vojnich Eta. Buffet. Mamusch Lázárné, Pertich

Mihályné, Taussig Vilmosné, dr. Békffy Gyuláné, Kuruc Gyuláné, Milassin Illésné, Kovachich Károlyné, Paukovich Szeréna, Macskovics Leona, Berska Mignon Mittler Emma, Homonnay Flóra, Miatovich Mileva, Scultety Iona, Kiss Irma, Varga Mariska.

Czukrászda. Birkás Szuisits Adrienne, özv. Kuzmánovits Sándorné, Eperjessy Béláné, Birz Károlyné, Geiger A. Mórné, Nahodszky Manóné, Taussig Irén, Szabó Jolán, Rudnyánszky Olga, Radány Icz, Engár Piroška, Aindenmayer Piroška, Kunetz Sárka, Vermes Ella, Pertich Eta, Magyar Iona, Hiro Erzsike, Piller Odola, Magyar Marianne, Szutsits Eta.

Szerencsekerék. Dembitz Lajosné, Milassin Ignáczné, Zomborcsevics Józsefné, Pilich Mariska, Lichtneckert Miczi, Kertész Márta.

Szivar. Ifj. Vojnich Sándorné, Vécsy Samuné, Vermes Erzs, Kuzmánovich Margit, Manojlovics Vjera.

Virág. Urestyánszky Nelli, Békffy Lenke, Weinberger Margit Vojnits Lenke, Gábrly Eta, Magyar Erzs, Liptay Mariska, Mamuzsich Rózsika.

Mézeskalács. Mezerics Ferenczné, Mamuzsich Benedekné, Lendvay Teréz, Prokes Teri.

A sorsolás alkalmával a következő számok huzzáltak ki, amelyekre az alábbi nyereménytárgyak estek:

133 egy pár gerle, 165 egy malacz, 730 egy pár gerle, 2309 egy liba, 2509 egy bárány, 2589 egy pulyka, 2620 egy csasi, 2796 egy malacz, 2975 egy tehén, 3709 egy malacz, 5028 egy liba, 6156 egy liba, 6293 egy liba, 6863 egy gyöngytyuk, 7598 egy malacz, 7705 egy pulyka.

A szerencsés nyerők, a nyereményeket özv. bajsai Vojnich Lukácsné és Birkás Adrienne urhölgyek lakásán mai naptól számított egy hét leforgása alatt átvehetik.

A bezdáni községi és ipar iskola évváró vizsgái.

Habár nem érzem is magamat illetékesnek, községi és ipariskolánk Jelfoy tanévi működéséről kritikát írni, teszem ezt mégis egyrészt azért, mert tanügyünk iránt mindenkor érdeklődéssel viseltetem, másrészt pedig azért, mert a tanítóink iránt, — értvén ez alatt a tanítók összeségét, kik szerény viszonyok közt, a legulsóbb, a legléleklöb, de egyszerűségi a legnemesebb és legfontosabb nemzeti missziót teljesítik, — mindenkor igaz rokonszenvvel, hogy ne mondjam — szeretettel viseltetem.

Az elem tűzött feladatokat, jelen esetben, megkönnyíti az a kiváló és minden tekintetben elismerést érdemlő dicséretes eredmény, melyet a bezdáni tantestület, az évváró vizsgák alkalmával az iskolásoknak és az érdeklődőknek bemutatott.

Mindnyájukat meglepték azok a preciz, gyorsan megadott okos feleletek, melyek csakis arról tettek bizonyosságot, hogy tanítóink nem azok a sablonos, óraműszerűen mozgó és cselekvő automaták, melyek szerkezetüknél fogva egy hajszállal sem tesznek ténylet és monoton módon leporogtatják a leporéngedőket, hanem oly egy testület, mely hivatásának teljes tudatában

annak becsületesen lelkiismeretesen odaadással igyekeznek megfelelni.

Nem az intelligens szülők gyermekeinek feleletét emelem ki, mert hiszen ott a környezet, a felügyelet hathatós befolyással vannak a gyermek lelki és szellemi fejlődésére, — de meglepett bennünket azoknak a szegény, egyszerű paraszt fiúcskáknak és leányoknak értelmes, nyílt, okos felelete, a kik otthonja házi munkában segédkeve szüleiknek, tán csak lopva vehetik kezükbe az olvasókönyvet, a földrajzt, vagy a nyelvtant, mely valóságos labirintus az akadémikus szószátyárkodásnak és amiből magyarul megtanulni, csakis az tud, aki már az anyatejfel szívta magába ami egyszerűen szép nyelvűnek.

Mondom, ezeknek az egyszerű parasztgyermeknek értelmes feleleteit emelem én ki, mert ez szolgáltatja nekünk legekeltánsabb bizonyítékát annak, hogy az a tanító felelemelkedve a sablonosság felszínén, egész tudásával, lelkiismeretesen működött és végezte terhes kötelességét, hogy ily meglepő eredményt volt képes felmutatni.

Ugyancsak elismeréssel tartozunk tanítóinknak, az iparos tanoncok kielégítő sikerű iskolai vizsgálatairól is, habár tagadhatatlan, hogy itt a készülség, az eredmény, tívórlól sem állja meg az összehasonlítást a rendes iskolásoknál elért frapánus eredménnyel, dacára hogy a tanoncok egy része a gyermekaruk egyikét már levetette, míg másik része, a derengő legénykor, — klasszikus nyelven szólva, — boldog kamaszok idilli szakát éli a majstrom vasfegyelmé alatt. — Helytelen volna azonban e gyengébb eredmény okát talán a tanítóknak keresni. — Nem. — Itt, vagy is az iparos tanoncoknál teljesen elütök a viszonyok és minden egyéb körülmények, mint az édes otthonban, a szülői védőszárny alatt álló gyermekeknél. — Ezek még nem tették meg az első lépést a jövőbe, míg am azok, az iparostanoncok, már a komoly munka szolgálatába álltak. — Ők már egy serkédő iparos és kereskedő nemzedék, mely rövid évek múlva hivatva lesz, fejlődő hazai ipar és kereskedelem monumentális művéhez, tehetségével, munkáakarattal, igazi magyaros lelkesedéssel, sohasem térve el a magyar nemzeti iránytól, — egy szemernyivel hozzájárulni. — Ez a hazafias kötelességérzet hasza át ami zsenge ifjú iparos és kereskedő nemzedékünk.

Véssék ezt milyen lelkiükkel, legyen a vezérszavak, talizmánok akkoron ha a tanítógadályok homályos, szűk műhelyében majdan be lépnek a nagy világ óriási műhelyébe!

Mint tehát a fentebb említém, az iparos tanoncoknál mások a körülmények mások a viszonyok.

Ezek a legények, mesterségükhöz képest nehéz vagy nehezebb munkával vannak egész nap elfoglalva. — Örömmel is sietnek estefelé az iskolába, de hát, persze nem azért, hogy szellemi tárházukat tudományossal megrakják, hanem hogy élvezhessék azt az egy-két órai isteni szabadságot s amugy magyarosan megragdalhassák és megtépzahassák egymást, amit ők, a maguk szempontjából élve, közegészségügyileg igen üdvösnek tartanak.

Itt arra kell törekednünk, hogy azokat az elemi dolgokat, melyeket a tanoncok a rendes iskolából magukkal hoztak, illetve emlékükből tartottak, lehetőleg tovább fejlesszük, vagy legalább is ébren tartva beunük különösen. — ha egyebet nem, a helyes írást, olvasást és számolást és a mit első sorban kellett volna említenem: a hittant, a bibliát. — Az legyen boldogulásuk, ez legyen — reményük.

A mai modern, rohamosan haladó korban az iparostól és kereskedőtől nemcsak

munka, hanem általános szellemi képzettségét is követelnek.

Azért, manapság még a legegyszerűbb falusi iparosnak is elemi és általános közfoglalkozási ismerettel bírnia kell, hogy boldogulhasson az élet röögös útján. A mely országának hatalmas, életerőtől duzzadó nemzeti ipara és intelligens hazafias iparosai vannak, az az ország, az a nemzet összerokkadni nem fog, — hanem igenis teljesülni fog a nagy Szechenyi jóslata, vagy tán dereng is már ott a látóhatáron a nemzet boldogságának hajnalfénye, hogy: Magyarország nem volt hanem lesz!

Dicsőretek kell azonban említést tenem az iparos tanoncok irásbeli munkálatairól, különösen pedig szabadkői rajzaikról. — Ez utóbbiak közt figyelemre méltó dolgokat láttunk különben, a melyekben az ornamentika lép előtérbe.

Az iparos osztályról beszélve, elmulaszthatatlan kötelességemnek tartom megemlékezni a bezdáni iparos testület és iparos bizottság, nemkülömben egyes polgárok követésreméltó hazafias és nemes eljárásáról, amennyiben üzenetlen áldozatkészségükkel lehetővé tették, hogy hárminczkét iparos tanocot, két tanító vezetésével a bajai iparkiallást tanulmányképpen megtekinthesse.

Fogadják e derék, nemes emberbarátok hálás köszönetünket.

Es most befejezhetném referéndumát, ha nem akarnék a bezdáni tantestülettől, mint ilyenről, külön is megemlékezni.

— — — — —

A befejezett évről vizsgák valóban figyelemreméltó, dicsőretek eredményének titkát, én a mi tanítóit karunkban, helyesebben a tantestületünk szellemében találok fel, — a melyben megvan a hazafias szellemi együtérés ambíciózus munkakévd, lelkiismeretesség, kölcsönös tisztelet és megbecsülés, a kollégialis bizalmasság, szeretet és összetartás.

Az ilyen szellemtől áthatott testület csakis szépet, nemeset dicsőretekot produkálhat, — különösen ha olyan igazgató tanítója van, mint Molnár Ferencz, kinek személye, egész egyénisége, ernyedetlen, fáradhatlan szorgalma, munkássága és lekötelező modora mindnyájunk tiszteletét már régés régen kivívta magának. — Talán nem veszik túlzásnak, ha én Molnár Ferenczet, a tantestület egyetlen erős, összetartó kapocsának tartom s szinte aggodva kell a végzetre gondolni Kérem! nem a sötét végzetet értem én, hanem csupán a hullámszást, mely hol ide hol oda dobja az embert . . . Szó sincs róla, hogy Molnár Ferenczet nem lehetne helyettesíteni. — Mindenkit lehet helyettesíteni, de keveset — pótolni.

A tantestület minden egyes tagját megilleti az elismerés palmaága, de engedjék meg hogy egy egy levelet lépéshessek az iskolaszék ama tagjainak, kik ezen tiszteleti állásuknak, intelligenciájuk, tudásukkal vagy nemes érdeklődésükkel teljes odaadással megfelelnek törekednek.

Az ilyen iskolaszék mellett, mint: Dr. Flekenstein Ferencz, Csirszka Konrád Tavassy Lajos, Kovács Mihály, Ligeti Dávid, stb: állásuknál fogva pedig: Meszner István apát-plébános és Bosnyák János közs: jegyző továbbá az iparos — bizottság részéről Ruff Mátyás, — az ilyen iskolaszék mellett nem kell féltünk tanúgyűnköt, nem gyermekeinket.

A tantestületet hasza át továbbra is az a szellem, mely eddig is benne élt s az idei elért eredmény szolgáljon neki buzdítással a jövőre nézve.

Adja Isten, hogy nem sok idő múlva ne szétszórvra, hanem egy impozáns, hatalmas épületbe koncentrálvá hirdethessék a bezdáni apró nemzedéknek az elemi tudományokat ugyan azzal az odaadással

és kitartással mint eddig, de — több gázzsal.

Bizonny megérdemelnek!

Hunyor.

Irodalom.

Kis Lap. A Förgő bácsi Kis Lapja ez a legérgebb képes gyermekújság, ma már nélkülözhetlen segédkező a gyermeknevelés köül. Sok tanulságos, szórakoztató olvasmányt, szintén képpel, térőll hetre beköszönt a családhoz gyönyörűséget szereve szülőknek, gyermekeknek egyaránt. Az előfizetési ár oly csekély, hogy mindenkinek módjában van ennek a kitűnő gyermekújságnak a tartása. Előfizetési ár egy negyedévre 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Cím: Kis Lap kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-út 54

— *A „Magyar szó.”* A parlamentarizmus legfejlettebb földjén, Angliában, mondotta egy nagyhiű államférfi: ha ellenzék nem volna, vásárolni kellene ellenzékét. Az első öt hónap eredményei után így vélekedik a magyar közvélemény a Magyar Szó felől: Ha nem lenne, meg kellene csinálni az igazi az öszintén ellenzéki újságot. Ez a litka annak, hogy a Magyar Szó az első öt hónap után olyan szilárd állást foglalt el a magyar köztudatban, hogy a Magyar Szót ma már nem nélkülözheti senki, a közügyeket foglalkozik, s még kevésbé az, ki a közügyek iránt komolyabb érdeklődést tanusit. A Magyar Szó függetlenül a pártoktól, intézményektől és főleg az intézelektől, járja útjait. Semmi irányban nincs kötötül marsutájá és megjelenésének első pillanatától kezdve a magyar közönség megszűnt kísérleti tárgya lenni az egyoldalú, a sugalmazott információknak. A Magyar Szó a magyar szó vilámságával, a magyar gondolkozás öszintéségével számol be minderről a magyar közönségnek. A Magyar Szónak a magyarság az evangéliuma. A magyar: ágnak állami és társadalmi érdeke szőlőitá harcába. Ezt a harcot vívjá gánés és félelem nélkül, s ha a harcmodor időnkint éles, annak oka az, hogy ellenfele mindig alatomos. Ezért olvassák mindenütt a Magyar Szót, a hol magyar szó hangzik, a hol a magyar gondolkozásnak vezető szerepe van. Ez szerekte az a Magyar Szó politikai ellenfeleinek félelemmel vegyes tiszteletét. És a milyen eleven, őszinte, szókimondó a Magyar Szó politikai rovata, ugyanolyan szellem vonul át a társadalmi és művészeti rovatokon s. A Magyar Szó hatalmas tétroglalása a magyar gondolkozásézés diadalát jelenti. A Magyar Szó ezekhez mindvégig hű maradni. A Magyar Szó politikai napilap előfizetési ára félévire 14 korona, negyedévre 7 korona, havonként 2 kor. 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, IV. ker., Sarkanyus-utca 3 sz.

— *Magyarország őstörténetéről* jelent meg újabban egy jeles mű. A jó tollú és erős íleletű történettudós, dr. Borovszky Samu írta. A népvándorlás történetéről szól, de azétl magyar tárgyú könyv, hiszen a népvándorlás minden hulláma átvonult a mi hazánk földjén. Borovszky 20 év óta foglalkozik a népvándorlás történetével, miről számos tanulmánya jelent meg hazai és külföldi szakfolyóiratokban. Önálló kutatásait öszszelöglalva, átdolgozva s új tanulmányokkal kihövitve adta most közre e kötetbe, mely a Nagy Képes Világtörténet (Szerk. Marczali Henrik) IV. k. tete. Nagy szeretettel merül egyes kiválóbb alakok rajzolásába, s sikerül is neki könyvét nemcsak a korok, hanem az egyének eleven rajzával is élénk, vonzóvá s kedves olvasmányává tenni. A kötet pazarul el van árasztva illusztrációkkal: ezek közt is igen sok a magyar vonatkozású. Ott vannak például az Általa-kincsének főbb edényei kitűnő kisebbített képekben. A szinesek közül magyar tárgyú Lehel állítólagos kúrtje és a pécsi cubiculum falfestménye. Mind a kéltő művészen van reprodukálva. — Nagybeés dr. Goldziher Ignác jeles essayje is az iszlámról

Ez a kitűnő orientalista, kinek művei Európa minden nyelvére le vannak fordítva, s kit társai egyhanguan választottak meg a keleti enciklopédia szerkesztőjévé, most adott először teljes áttekinthető képet az arabok vállalásáról, melyről általan oly keveset tudunk, s azt is csak homályosan, inkább keleti regékés regényekből. A kötet mindenképpen díszre válik irodalmunknak. Megemlíjük, hogy az egész nagy vállalat 12 kötet lesz. Egy kötet ára diszkótesben 8 ft. Kapható — részletfizetésre is — a kiadó Révai Testvéreknel (Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben.

— *Budapesti Naplő.* Országszerte ismeretes a Budapesti Naplő mesés sikere. A lelkes csapat, mely a Budapesti Naplőt megalapította, most, négy év leforgása után a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságkötőgallatója lett. Magával hozván fényes és jólirű írói nevetek, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtvény mindnap őssze mind azt a mi a szerkesztőség elap szabadelvű és felléltentül, minden irányban független politikáján k, nemzeti érzelénekek és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Naplő ma már nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpátiának gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. Es minden szám arra válik, hogy a Budapesti Naplő alapítói megédmük ezt a támogatást. A Budapesti Naplőnak friss és megbízható értesítései, lelkes temperamentumos, komoly, tartalmas, politikai cikkei, a melyek nyomatékossá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesítései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindennemű közlemlényeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékeszszóiban tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Naplő fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is. A Budapesti Naplő szerkesztősége és olvasóközönsége közt párhallanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Nyilttér. *)

Tarlományi
POLITIKAI
SAVANYÚVIZ Templom és Styria fűmés
VILÁGHÍRŰ
GYÓGYVIZ. FŰRÁKTAR MAGYARORSZÁG RESZÉRE
Hoffmann átvészelt Budapestben. Kapható minden hírnevesebb fűszerüzletben
(*) Ezen rvaert nem felel a szerk.

Dobozok 10, 16 és 30 fillérért mindenütt kaphatók.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, os. és kir. katonai in- ségek, vasutak, ipari-hánya és gyári társulatok, építé- salatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan t- donosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben főld- száraz állapotban porakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 föltelé szállítatnak és a mi a festék színtiszaságát illeti, azon olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve külfé-

Gräber Mihály épület- és butor-asztalos

* ZOMBORBAN. Deák Ferencz-körút 141. sz., saját házában. *

Bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét **asztalos-mühe- lyemre és az árucarnokban** elhelyezett

kész butoraimra

felhívni, és kérem szükségleteinek fedezése alkalmával engem becses megbízásaival megtisztelni.

Készíték és kész raktárt tartok a legjobb és száraz anyagból készült (nem gyári munka)

hálószoba, ebédlő, szalon- és irodai berendezések;

ugyszintén **egyeb butordarabokat is, rajz és minta szerint.**

Az épület-munkákat, melyekhez külön munkaerőm van, a legjobban és leggyorsabban készítem el.

Tisztelettel

Gräber Mihály,
épület- és butor-asztalos.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen **A női szépség**

előérésére, tökéletesítésre és fen- tartására legkitünőbb és legbiz- tosabb a

Margit Crème,

mely vegytiszta, sem higányt, sem ölmöt nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírintes.

Törvényesen védve.

Ezen világ hírére azonnal pár nap alatt elhívták szepőt, majfölt, patimár, brókát (Altezen) és minden más hölgyt. Kísértés a ráncokat, redőket, himedelyeket és az arcot fehére, simává és ödve va ázolja.

Legkitünőbb örszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr.

számtalan elismerő és köszüő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz előttes be- küldése után küldi a készítő!

FÖLDES KELEMEN

gyógy-zserés ARAD. Kapható minden gyógyszer- szob n, drogua-üzletben és illatszerekkereskedésben.

Kapható minden gyógyszer- szobban.

Hamis- tók bíról- tag illü- zetek

Csodás gyöny- ortató

Leg- jobb szépsé- szer.

Védjük szőlőinket

a különféle szőlőbetegségek ellen!

A szőlő peronosporájának a leghatékonyabb ellenszere a **dr. Aschenbrandt-féle**

„bordói por.“

Kezelése egyszerű, az oldat néhány perc alatt elkészíthető, kitünően tapad, a permetezőgépeket el nem dugaszolja.

ÁRA: (loco Budapest a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének“ raktárá- ban) 50 kgos zsák a kg. 76 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 80 fillér.

A szőlő lisztharmatának leghatékonyabb ellenszere a **dr. Aschenbrandt-féle**

„rézkénpor“

A por finomságánál fogva nagy anyagmegtakarítás, a por jobban tapad és nem bűdösíti annyira a bort, mint a tiszta kénpor.

ÁRA: (loco Budapest a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének“ raktárá- ban) 50 kgos zsák a kg. 76 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 80 fillér.

Hamisítás kizárva!!

Minden csomagnak el kell látva lenni ólomzárral és a Borászati Lapok ellenőrző bélyegével.

A perok megrendelhetők:

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
(Budapest, Alkotmány-utca 31.)

A Borászati Lapok kiadóhivatalánál
(Budapest, Üllői-út 25.)

azonkívül **Késmárky Béla úrnál Zomborban.**

Schneider-féle Páfrány-tokocsok

(Galandó elhajtó) Millió embernek e szer visszaadta egészségét. Kik galandféregben és gyomorjában szenvednek.

Pántlikagilisztá fele- től, a páfránytok- ná által fájdalom nélkü- jőtálas mellett, a leg- rövidebb idő alatt (6 nap- alatt) teljesen elhajtók. Ezen kitünő gyógyszer- fájdalom nélküli gyors- biztos eredményt jel- állás nyújtatik. Nem is- ha pántlikagilisztá fog- nimes is jelen. — A- életkor megjelölend. — **Törvényesen védte.** Egy eredeti doboz 10- tos használati utasítá- s a bel- és külföldi rend- 4 frt postai utalás- vagy 3.50 előve küld- tésével. A pántlik- gilisztá tünetei al- vetkezők: Az arca- ványaérge, bágyadt tekintet, kék szemkarkib, a- soványodás, elnyákosodás, bevont nyelv, szék- hetlenség, étvágytalanság felváltva mo-ó étvágy- gyakori rosszul éti vagy éppen ájulások s szék- föleg ébgyomornál, egy gombolyag felszállása a- a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megdagadás- gyomorors, gyomorhég, gyakori felbőgés, böng- hengergetés, hullámszerű mozgasok, száro- fájdalom és szúrások a belekben, szívdobog- verkerings rendtelenségei, különösen nőknél. E- kori véletlenül beálló főfajas, a buskomorsóta t- hajlam, életuntags és halál óhajtása. Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Reszeán, Főutca 21. (Dalmat- ország.)